

N:o 27.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående befrielse för Dejefors—Forshaga järnvägs och slussverks aktiebolag från skyldighet att underhålla järnväg vid Dejefors; gifven Stockholms slott den 25 januari 1907.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att Dejefors—Forshaga järnvägs och slussverks aktiebolag må befrias från skyldighet att för framtiden underhålla järnväg vid Dejefors.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Julius Juhlin.

*Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans
Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stock-
holms slott den 25 januari 1907.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena TROLLE,
Statsråden: TINGSTEN,
ALBERT PETERSSON,
ALFRED PETERSSON,
HEDERSTIERNA,
DYRSSEN,
HAMMARSKJÖLD,
ROOS,
JUHLIN,
SWARTZ.

Departementschefen, statsrådet Juhlin anförde:

Uppå därom gjord framställning anvisade Rikets åren 1853 och 1854 församlade Ständer, för tillvägabringande af slussanläggningar vid Dejefors och Forshaga uti Klarälven, under vissa villkor en summa af 100,000 riksdaler banko att utgå såsom lån från riksgäldskontoret, hvar-
efter Kungl. Maj:t genom särskilda nådiga bref fastställde plan och kostnadsförslag dels den 3 februari 1855 för kanal- och slussanläggningen vid Forshaga dels ock den 5 september samma år för dylik anläggning förbi Dejefors.

Sedan det emellertid under fortgången af arbetet å berörda anläggningar visat sig, att förenämnda låneunderstöd jämte det belopp, som tillskjutits af det, under benämning Dejefors och Forshaga slussverks aktiebolag, för samma anläggningars verkställande bildade bolag, icke vore tillräckligt för utförande af samtliga ifrågavarande anläggningar enligt de därför fastställda planerna, medgäfvo Rikets Ständer vid 1859 och 1860 års riksdag, efter det kanalen och slussarna vid Forshaga blifvit fullbordade och öppnats för allmän trafik, att ofvan nämnda bolag finge, utan rubbning af villkoren för återbetalning af det lån, bolaget undfått för samtliga ifrågavarande arbetens utförande, i stället för kanal vid Dejefors, därstädes till trafikens betjänande anlägga och inom viss af Kungl. Maj:t bestämd tid fullborda samt för framtiden underhålla en järnväg enligt den plan, som blefve af Kungl. Maj:t fastställd.

Genom nådigt bref den 1 november 1861 fastställde därefter Kungl. Maj:t en till Kungl. Maj:ts pröfning öfverlämnad plan för ifrågavarande järnvägsanläggning samt anbefalld styrelsen för allmänna väg- och vattenbyggnader att från ofvan nämnda bolag infordra förbindelse, innefattande åtagande af bolaget att, bland annat, för all framtid underhålla järnvägen i ett för trafiken erforderligt godt skick; och har direktionen för bolaget den 8 januari 1862 utfärdat sådan förbindelse, hvilken förvaras hos väg- och vattenbyggnadsstyrelsen. Med anledning häraf förändrades bolagets namn till Dejefors—Forshaga järnvägs och slussverks aktiebolag.

Uti en till Kungl. Maj:t ingifven skrift anför nu detta bolag att, sedan bolaget efter järnvägens fullbordan under en följd af år trafikerat densamma, denna järnväg numera, efter det Karlstad—Munkfors järnväg blifvit till allmän trafik upplåten, förlorat all betydelse för samfärdseln, så att trafiken, som år 1894, då järnvägen haft de största inkomsterna, inbragt 4,566 kronor 30 öre, sedermera under år 1903, då Karlstad—Munkfors järnväg öppnats, endast inbragt 625 kronor 9 öre och därefter helt och hållet upphört. Under åberopande häraf och med erinran, att statslånet numera blifvit till fullo guldett, anhåller bolaget, bland annat, att den i ofvanberörda kungl. bref den 1 november 1861 meddelade bestämmelsen angående järnvägens framtida underhåll måtte varda upphäfd.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har öfver förevarande framställning den 18 maj 1906 afgifvit infordradt underdånigt utlåtande och därvid öfverlämnat yttranden i ärendet af såväl distriktschefen i västra väg- och vattenbyggnadsdistriktet som Kungl. Maj:ts befallningshafvande i Värmlands län.

Därvid anför distriktschefen, att någon anledning att påkalla vidare underhåll af ifrågavarande, med hästkraft trafikerade bana icke längre förefunnes, i det att den förut å Klarälven ombesörjda trafiken, hvaraf en del efter anläggandet af Bergslagernas järnväg afledes till Deje station genom ett till Mon anordnad lastspår, efter tillkomsten af Karlstad—Munkfors järnväg alldeles upphört. Detta berodde därpå, att de industriella verk, som förut trafikerat älven, numera sände allt sitt gods öfver Karlstad—Munkfors järnväg, hvilket förhållande antagligen komme att för framtiden fortfara.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har, då ifrågavarande järnväg till följd af förändrade kommunikationsförhållanden icke längre motsvarade sitt ursprungliga ändamål, förklarar sig icke hafva något att erinra mot bifall till bolagets förevarande framställning.

Uti sitt förberörda underdåniga utlåtande anför väg- och vattenbyggnadsstyrelsen för egen del följande. Sedan Karlstad—Munkfors järnväg blifvit anlagd utmed och på ringa afstånd från järnvägen vid Dejefors, ombesörjdes numera all trafik förbi fallet vid Dejefors af Karlstad—Munkfors järnväg, hvadan anledning icke längre förefunnes för Dejefors—Forshaga järnvägs och slussverks aktiebolag att för ombesörjande af sådan trafik bibehålla och underhålla den endast 0,7 kilometer långa Dejefors järnväg. Då jämväl det järnvägen beviljade statslånet blifvit till fullo inbetaldt, syntes det styrelsen, att ej heller den omständigheten, att statslånet en gång beviljats för järnvägsanläggningen, numera kunde vara skäligen anledning till att hinder från statens sida skulle möta för bifall till bolagets framställning.

Fullmäktige i riksgäldskontoret, hvilka lämnats tillfälle att afgifva yttrande i ärendet, meddela uti skrifvelse den 2 augusti 1906, att ifrågavarande statslån blifvit af bolaget till såväl kapital som ränta slutbetaldt den 30 december 1884; och då riksgäldskontoret sålunda numera icke ägde någon fordran hos bolaget, hade fullmäktige icke något att erinra mot bifall till ifrågavarande ansökning.

På grund af de ändrade trafikförhållanden, som numera inträdt med afseende å bolagets järnväg vid Dejefors, synes det icke längre förefinnas något intresse för staten att påfordra, att järnvägen hålles i trafikabelt skick. Då emellertid Rikets Ständer vid 1859 och 1860 års riksdag såsom villkor för sitt då lämnade medgifvande beträffande statslånets användande föreskrifvit, att en järnväg skulle för framtiden underhållas vid ifrågavarande plats, torde saken böra underställas Riksdagens pröfning; och får jag sålunda i underdånighet hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgifva,

att Dejeffors—Forshaga järnvägs och slussverks aktiebolag må befrias från skyldighet att för framtiden underhålla järnväg vid Dejeffors.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställd behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna nådigt bifall samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle till Riksdagen aflåtas.

Ur protokollet:

Pehr Thyselius.